

Nærings- og fiskeridepartementet v/ Liv Holmefjord
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	2023/12-4	Jan Henrik Sandberg, 976 82 469	10.02.2023

Næringsplaner til havs - Innspill fra Norges Fiskarlag

Vi viser til regjeringens oppfordring om å komme med skriftlige innspill til oppstarten av arbeidet med å utvikle næringsplaner til havs. Arbeidet tar utgangspunkt i Hurdalsplattformen, hvor det står at regjeringen vil: «*Sørge for god sameksistens mellom de ulike havnæringene, blant annet ved å utarbeide næringsplaner for Nordsjøen, Barentshavet og Norskehavet*».

Regjeringens pressemelding den 25. januar i år viste til at de kommende næringsplanene skulle bli overordnede prinsipper for arealbruk til havs. Planene skulle legge til rette for en helhetlig utvikling av både eksisterende og nye næringer, samt styrke koordinering og involvering av interesser for å sikre planmessighet og forutsigbarhet for bruk av havarealer, samtidig som man ivaretar marine økosystemer. Det ble også slått fast at det er viktig for regjeringen å «skape trygghet for at de tradisjonelle næringene tas hensyn til når nye næringer skal finne sin plass.» (vår understrekning).

Dette er noe Norges Fiskarlag lenge har etterlyst. Vi har derfor store forhåpninger til at de nye næringsplanene vil bidra til å sikre fiskeriene, inkludert selve grunnlaget for vår marine matproduksjon og verdiskaping.

Norges Fiskarlag har følgende innspill til arbeidet med næringsplaner til havs:

- Norsk fiskerinæring er en svært viktig produsent av klimavennlig og sunn mat, både i nasjonal og global sammenheng. Fiskeriene har vært avgjørende for utvikling og bosetting langs kysten gjennom hele vår historie, og er fortsatt en bærebjelke for økonomi og samfunnsutvikling. Næringa bidrar stort til verdiskaping og aktivitet, både i kystsamfunnene og ellers. Det må derfor fortsatt være et overordnet mål for norsk politikk å legge til rette for en lønnsom og bærekraftig utvikling av fiskeriene, til beste for samfunnet.
- De viktigste bestandene våre er godt forvaltet og bærekraftig utnyttet. Den totale fangsten av fisk og skalldyr i norske farvann er normalt på nærmere 2,5 mill. tonn per år, noe som utgjør en betydelig andel av hele verdensfangsten. Mer enn 90 % av all norsk sjømat blir solgt til andre land, Eksportverdien av norsk villfanget fisk var i fjor på hele 40 milliarder kroner, noe som er høyere enn noen gang. Næringa er i stadig utvikling, og har fortsatt potensial til langt høyere verdiskaping enn i dag, dersom det legges til rette for dette.

- Fiskerinæringa er basert på fornybar biologisk produksjon, og fiskerne er derfor grunnleggende avhengige av et rent og rikt hav og intakte økosystem. Hensynet til en god sjømattrygghet og forebygging av forurensning er helt essensielt. Dette skiller fiskerinæringa fra mange andre nye næringer, som bruker hav og kyst.
- Fiskeriene er også en viktig historisk forutsetning for at vi i dag har råderett, og mulighet til også å drive annen næringsvirksomhet innen et sjøareal som tilsvarer mer enn seks ganger Norges landareal.
- Fiskerne har lenge opplevd en stor og økende konkurranse om både kyst- og havareal. I tillegg til tradisjonell petroleumsvirksomhet og seismikk, så lanseres det nå nye satsinger på bl.a. marin gruvedrift, havbruk til havs, storskala taredyrking, og ikke minst en storstilt utbygging av vindkraftverk til havs. Dersom disse nye marine satsingene ikke bygger på tilstrekkelig god kunnskap, og en heller ikke legger til rette for en god samordning av arealbruken, kan utviklingen bli til skade for både havmiljø, samfunnsøkonomi og norsk fiskerinæring. De kommende marine næringsplanene må derfor være en premissgiver for å framskaffe slik essensiell kunnskap, og på det grunnlaget sikre god samordning.
- Fiskeri er plasskrevende (både i forhold til «fiskeleting» og utøvelse av fiske), og en næring som er under stadig utvikling. Fiske er også en «dynamisk aktivitet», som varierer med hvilken type fiskeri som foregår, bestandsstørrelse, utbredelse/vandringer, tid på året/mellom år, markedsforhold m.m. Identifisering av viktige fiskeområder kan ikke kun ta utgangspunkt i historisk fiske. På det grunnlaget må det etableres gode prinsipper som ivaretar fiskerinæringens natur, herunder svingninger i kvotegrunnlaget som følge av endringer i økosystem, bestander, fiskerireguleringer og/eller internasjonale avtaler.
- Det er krevende å kartlegge viktige fiske-, gyte- og oppvekstområder, som oftest ikke har noen klar avgrensning. Viktige fiskeområder kan også vanskelig flyttes, og de må derfor identifiseres, ivaretas og forbeholdes fiskeriformål tidlig i prosessene. Næringa og myndighetene må i samarbeid derfor avklare hvordan disse områdene best kan kartlegges og prioriteres. Et hovedformål med de kommende næringsplanene til havs må derfor være å ivareta viktige fiske-, gyte- og oppvekstområder, hensynet til sjømattrygghet, og selve naturgrunnlaget for norsk fiskerinæring.
- I den sammenheng bør det nevnes at fiskerinæringa er tilfreds med at regjeringen nå har slått fast at utbygging av vindkraftverk til havs ikke skal bygges ut i viktige fiske- og gyteområder. Det samme prinsippet må også gjelde for andre nye havnæringer. I tillegg er det svært viktig at områder som åpnes for slik utbygging utnyttes mest mulig arealeffektivt.
- Der det kommer nye installasjoner og aktiviteter til havs må det etableres gode system for sikkerhet, beredskap og håndtering av evt. ulykkeshendelser. Det må allerede fra starten av stilles klare juridiske og finansielle vilkår, som sikrer fjerning/opprydding av anlegg, samt tilbakeføring av områder etter endt drift.
- Klimakrisen er vår tids største utfordring. Fiskerinæringa må derfor fortsatt være en del av løsningen på klimautfordringene. Norske fiskere bidrar allerede med svært klimavennlig sjømat til markedene, og dermed også til lavere globale klimagassutslipp. Det vil verken være klimavennlig eller god samfunnsøkonomi å bygge ut nye næringer der dette går ut over bærekraftig høsting av sjømat. Klimapolitikken og de kommende næringsplanene til havs må derfor legge opp til størst mulig høsting i norske havområder, innenfor bærekraftige rammer.
- Klimaendringer påvirker hele havmiljøet, inkludert størrelse, utbredelse og vandringer for viktige bestander. Endringer i klimaet kan derfor også påvirke etablert fordeling av

ressurser og arealer mellom ulike fiskeriinteresser, både nasjonalt og internasjonalt. Dette må også adresseres i de kommende næringsplanene.

- FNs naturavtale fra desember 2022 har som mål å beskytte 30 % av verdens havområder. I den sammenhengen minnes det om at over 40% av norske havområder allerede er beskyttet mot bunnfiske, gjennom ulike arealbaserte tiltak etter fiskerilovgivningen. I det kommende arbeidet med å identifisere områder som skal beskyttes bør en ta utgangspunkt i områdene som allerede er beskyttet gjennom fiskerilovgivningen, og vurdere i hvilken grad disse allerede kan kvalifisere til beskyttelse etter naturavtalen. Det bør også utarbeides prinsipper om hvordan en kan drive aktivitet innenfor beskyttede marine områder, uten at det går på bekostning av det områdene er ment å skulle verne. Dette vil være viktig for å kunne oppnå andre bærekraftsmål, ikke minst å fortsatt kunne bidra med mer klimavennlig og sunn mat fra havet.
- I det kommende arbeidet med de marine næringsplanene må en også avklare forholdet til lovgrunnlaget, til forvaltningsplanene for havområdene våre og til særlig verdifulle og sårbare områder (SVO-områder).

Norges Fiskarlag vil naturligvis være tilgjengelig for videre dialog om de marine næringsplanene med både departementet og andre.

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Sverre Johansen

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Klima- og miljødepartementet, Olje- og energidepartementet, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Oljedirektoratet, NVE og Havforskningsinstituttet.

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.